

ABONAMENTUL:
Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
Pe un an . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Avântul românesc.

Arad, 30 Decembrie.

Există un anume avânt ostășesc specific al elementului românesc în actuala campanie. Este avântul soldaților cari pe platoul Doberdo au respins atacurile ce s'au jinit lanț timp de patru săptămâni, din a treia ofensivă italiană pe Isonzo. Avântul care n'a putut fi paralizat de teribilele asedieri de stânci ale obuzelor grele italiene.

Citiți faptele ce ni se comunică în scrisorile publicate în numărul nostru de ieri ca să cunoașteți pe aleșii reprezentanți ai avântului românesc, pe eroii dela Doberdo, pe voinicii cari constituiesc absoluta majoritate în regimentele 43 din Caransebeș și 61 din Timișoara. Forțe mari italiene s'au măcinat pe loc, forțe încercit mai mari n'au putut străbate în pozițiile voinicilor noștri. Deseori tranșeele erau nimicite de granatele năprasnice, Italienii executau asalturi repezi de infanterie, aveau oarecari succese, însă voinicii, în sufletul cărora nu scăzuse focul entuziasmului, făceau contra-asalturi și cu prețul oricărui jertfe nu se hodinau până ce nu recuceriau terenele pierdute, pe muntele San-Michelo, pe Crn ca și într'alte părți.

O, iadul dela Doberdo nu putea fi biruit fără nervii tari, fără tenacitatea fizică și mai ales fără acea slăntă internă, căreia i-am zis avânt, da, avântul soldatului român.

Noi urmărim din depărtare aceste manifestații fascinante, ale energiei, avântului românesc, sufletul ne freacă de emoție, fiori de mândrie ne străbat în fața faptelor, a viilor mărturii cari vădese strălucitoarele calități de tenacitate și impetuosități ale rasei noastre. Sufletul ne este mișcat până la lacrimi, și un anume sentiment de încredere în viitor prinde să se înfiripeze alături de sentimentul de jale națională pe urma jertfelor noastre scumpe de sânge.

Soldații noștri au aceeași atitudine pe oricare front ar fi trimiși. Același dispreț de moarte, același avânt este caracteristica lor fascinantă. De sine înțeles, că o caracteristică militară ca aceasta o plătesc scump, rândurile lor sunt rărite de secerea morții, victoriile însă nu se câștigă decât prin aceste iurușuri năprasnice. Ei sunt elementul de inițiativă, de curaj, pe fronturi fac spărturi îndrăznește, ori am zice că ei joacă rolul icului în campanie. Nota aceasta distinctă pe care o aduc soldații români n'a putut fi acoperită, ci ea a trebuit să iasă la iveală, să fie recunoscută de factorii militari de răspundere, cari desigur că-și vor spune cuvântul când se va cere trebuința. Diplomația nu poate lucra singură, dar nici conducerea militară. Și deseori factorii militari n'au numai rolul de executori ai planurilor politice cu arma, ci sunt și inițiatorii de planuri nouă și ei impun orientări diplomației. Iată de ce nădăduim că rolul soldatului român nu poate

fi acoperit și ignorat, oricât de șovinistă ar fi politica diplomaților noștri. Eroismul voinicilor noștri la Doberdo ne-a prilej reflexiile aceste întemeiate, și ne justificăm încrederea pe care trebuie s'o avem în viitorul unui neam capabil de sacrificiile cele mai grele ce se pot da.

Rasa noastră este o rasă omogenă, constituită din elemente cu aceleași note pregnante sufletești, cu aceleași caractere, și când soldații noștri fac revelații ca acelea amintite, concludem în chip firesc că sufletul românesc de pretutindeni este înzestrat dela natură cu ele. Admițând această omogenitate, evident, nu se poate închipui ca cei de-acasă să nu se identifice sufletește cu cei de pe fronturi, să nu sufere cu suferințele lor și să nu se bucure cu bucuriile lor. Cei de-acasă nu duc o viață aparte, nu sunt absorbiți de afacerile mărunte ale vieții lor sociale, cum reproșează unii de pe fronturi. Nu! Ci ei urmăresc cu desăvârșită atențiune soarta noastră, aleși reprezentanți ai sângelui românesc! Nimic nu rămâne din tot ce faceți, din tot ce jertfiți, fără ecou în sufletul celor de-acasă. Când glorioasele voastre prestațiuni de arme au făcut dovada avântului generos românesc fără seamăn, ne-ați făcut să înțelegem că acest avânt este o caracteristică națională și ne-ați înmulțit încrederea în viitorul nostru național.

Trei ofensive italiene s'au făcut fără succes pe frontul dela Isonzo, isbindu-se de re-

Din schinteile unui suflet de toate zilele.

(Gânduri ciudate.)

Ce-i viața? Un șirag sombru de iluzii realizabile; un șir de dorințe neimplinite.

Ori de vreți, viața este un lanț din zimbete și lacrimi, plăceri și dureri alternative. Cele dintâi le răvnește omul, aceste le ajunge. Ambele sunt, însă, necesare ca să poți muri, cu zimbetul mulțumirii pe buze fără de regrete adânci după zilele multe-puține ce le-ai petrecut în valea aceasta a iluziilor deșerte și a bucuriilor trecătoare.

Ce-i lupta pentru existență? Inconștienta năzuință spre atingerea scopului pentru care suntem creați. Solicitudine instinctivă spre a ne justifica ființa. Ingrijirea fără preget de a susține și alimenta focul, fără de care locomotiva vieții ar înceta să producă energie, acea putere prin care suntem, înțelegem și ne realizăm voința.

Cei fericirea? Curcubău. Raze de zimbete răsfrânte prin lacrimile durerilor pestrecute. Curcubău! *Fantomă* neajunsă celor ce în ne-

ghiobia ori răvna lor nesățioasă aleargă să-1 prinză cu mâni sacrilege.

Curcubău! Pod ce leagă cerul cu pământul. Scară spre rai sufletului noprihănit.

Mulțumirea? Ea este moștenirea naivilor, miopilor și mercenarilor. Unii sunt mulțumiți cu soarta — fiindcă n'au pretenții; alții fiind miopi — nu răvnesc la mai mult decât ce zăresc ei în apropiere; în fine cei din urmă sunt îndestulați, că ingerul lor purtător de grijă s'a înțeles cu dracul în 50%.

Norocul? Norocul, am putea zice, nu este altceva, decât realizarea anumitor dispoziții ale Provedinței, neimpiedecată de ingerința rațiunii și voinții omenești adeseori orbită de poftă și considerații străine interesului propriu. Norocul în acest senz, e, putem zice exclusiv partea de moștenire a celor *proști*, nu doar pentru remunerarea prostiei, ci din singurul motiv, ce-i zicem: *proști*. Deoarece aceștia, spre „norocul” lor, nu au dorința, capacitatea și energia de a altera prin întocmiri tendențioase calea normală a vieții ce li s'a dat s'o parcurgă.

„*Quisquis sua fortuna faber*” ne-o spune In-

telepciunea bătrânească. Și e-adevărat în acel senz, că un om de omenie, normal, *potcoava norocului* său, arsă în focul intens al simțirilor, alimentat de foile inimii, *numai cu barosul voinței* sale irezistibile și-o va putea forma și căli, pe micovala puternică a creierilor săi.

Pace? Li putem zice *moarte*, că nu e altceva decât paralizarea tuturor puterilor, cari, din firea lor, tind a răsbi peste toate obstacolele, înscenând prin impetuositățile lor lupta nepregetată a întregii firi.

Primejdiiile? Sunt prăpastii. Mortale numai celor slabi și timizi. Pentru omul cu structura nervoasă sănătoasă și voința de oțel, care nu-și pierde prezența privind adâncurile lor fioroase, nu înseamnă decât niște senzații penibile. Iar omului temerar un simplu prilej de a-i proba cutezanța, a-i oțeli rezistența și a-i potența tenacitatea.

Ce-i dorința? Sete a sufletului încătușat în obezile atâtor convențiuni deșerte.

zistența soldaților noștri din diferite regimente transilvănene și din regimentele 33, 43 și 61 amintite în numărul nostru de ieri. Italienii au uzat de aceeași tactică întrebuintată de Joffre în 22—25 Octombrie, preludiul asalturilor de infanterie a fost o canoadă violentă, ce a durat 50 de ceasuri. Soldații noștri n'au fost deconcentrați de îngrozitorul iad de foc și cu imperturbabilul lor avânt au primit lupta cu infanteriștii. „Nici suferind 60% pierderi regimentul 43 nu s'a retras, mulțimea Italienilor cu nici un pas nu a putut să-l împingă înapoi”, pe muntele San-Michelo. Atâta dispreț de moarte și atâta avânt la tine neam românesc care stai abia la începutul vieții tale naționale...

Influența istmică.

Istmul Danzig-Odessa și tendința germană spre Marea-Neagră.

De B. G. Assan (ing.)

Ce este influența istmică? Popoarele sunt atrase de mare. Două golfuri opuse unul altuia și despărțite printr'un teritoriu numit istm, au o influență atractivă unul către altul cu atât mai mare, cu cât ocolul maritim ce trebuie făcut ca să ajungi dela un golf la altul este mai mare. Comerțul dela un golf la altul se stabilește mai întâi pe uscat și când comerțul devine intens drumuri se stabilesc și istmul se taie dacă nu sunt piedeci naturale ca munți, sau dacă nu se întâmplă că mai multe popoare rivale stăpânesc acel istm.

Piedecile pentru dezvoltarea și progresul natural al comerțului pe uscat între golfuri dă naștere la decadența populațiilor de pe istm.

Sunt multe istmuri cari din cauzele mai sus citate s'au văzut oprite în avântul lor economic, după cum sunt altele unde piedecile fiind îndepărtate aceasta a avut o repercusiune fericită nu numai asupra locuitorilor locali dar chiar asupra întregii populațiuni de pe glob. Printre acestea din urmă putem cita istmul de Suez, Panamă, Corint, istmul Danez cu canalul de Kiel etc... unde mâna omului stabilind comunicațiuni prin canale a adus mari servicii umanității. Printre cele dintâi, adevărate printre cele cari au oprit în loc orice progres, putem

cita pe cel mai mare istm din Europa, acela care desparte marea Baltică (golful de Dantzig) de marea Neagră (golful Odessa sau Nicolaeff). Acest istm este cel mai lesne de parcurs căci nu numai calea nu este împiedecată de vre-un munte, dar chiar este înlesnită prin râuri navigabile. Vistula începând dela Dantzig și continuându-se cu râul San apoi cu Ni-strul până la Odessa. Ce s'a spus ca acest istm să devie locul de mare trafic între Baltica și Marea Neagră? și ca el să formeze calea cea mai naturală pentru punerea în valoare a bogățiilor și a muncii locuitorilor?

Ceeace s'a spus la acest progres a fost existența pe acest istm a trei popoare rivale: Germania, Rusia (Polonia rusească) și Austria.

Această rivalitate a fost fatală locuitorilor așezați pe istm după cum Dunărea singurul fluviu care parcurge Europa dela vest la est n'a putut lua avântul pe care îl merită și aceasta din cauza rivalității Germaniei, Austriei, Ungariei, Serbiei, Bulgariei, României și a ultimei națiuni de curând stabilită la gurile Dunărei: Rusia.

Istmul despre care vorbim și pe care din lipsa unei denumiri cartografice îl vom numi **marele istm al Europei centrale**, taie în două vechiul continent. Pe el se găsea vechiul drum care unea Europa centrală cu Asia-mică și cu Indiile trecând prin Moldova înainte de descoperirea drumului pela capul de Buna speranță (Vasco de Gama 1498) și înainte de descoperirea Americii (Christofor Columb 1492) precum și mai înainte de tăierea istmului de Suez (Lespez 1869).

Prin întreaga cucerire a Poloniei și celelalte părți din Rusia, Germania stăpânește astăzi o mare parte din acest istm și dacă Austro-germanii vor ajunge la Odessa sau Nicolaeff vor stăpâni întregul istm care odată în posesiunea unei singure națiuni atât de bine organizată cum e Germania, nu va întârzi să ia rolul său de al doilea drum al Europei centrale către Asia-mică și Indii. Zic al doilea drum căci este știut că 1-iul drum către Asia-mică și Indii este cel prin Belgrad, Sofia, Constantinopol, drum de care va profita Austro-Ungaria în primul rând, iar de acest al 2-lea drum va profita mai cu deosebire Germania. Mai este știut că România nu se găsește pe nici unul din aceste două drumuri, dar între ele, despărțite prin zidul Carpatin, pozițiune geografică ce ne dă o garanție seculară de independență și de prosperitate, dacă — bine înțeles — conducătorii noștri vor ști să profite de această situație excepțională și dacă ne vom hotărî să luăm, prin industrie, comerț și

mijloace de transport, o parte activă a expansiunea germană în Orient, Noi trebuie să facem cauză comună cu expansiunea civilizatoare a Europei centrale și oricine lucrează contra acestei expansiuni urmărește nimicirea noastră, căci **Drumul crează statul**. Cum va trebui să profite România de această situație a ei între cele două drumuri de expansiune europeană? (Va urma)

Miniștrii greci Gunaris și Rallis despre atitudinea Greciei.

Berlin, 29 Decembrie.

Ministrul de interne al Greciei Gunaris a făcut colaboratorului lui *Matin* următoarele declarații:

— *Politica guvernului grec rămâne neschimbată. Grecia este un stat mic care nu vrea să fie forțat să intre în război, și s'ajungă ca-astrofa Belgiei și-a Serbiei. Noi nu suntem decât elini, nici filogermani nici francomani, suntem Greci.*

— *Chiar și în situația de astăzi, Grecia poartă cea mai mare bunăvoință față de Anglia, Franța și Rusia, cărora le poate mulțumi independența și dezvoltarea ei. Nici de cum însă, aliații nu pot pretinde, ca indemnnați de aceste sentimente, dacă nu ni se impune cu forța, să intrăm în conflictul de astăzi. Ne vom păstra neutralitatea până când se poate. Grecia simte și ea toate avantajile și dezastrele la cari poate fi expusă, Franța nu poate face însă mai mult.*

La întrebarea că ce are să facă Grecia dacă trupele Bulgare vor intra pe teritor grec, Gunaris a răspuns:

— *Despre aceasta nu pot să fac declarație. Nu mă pot pronunța decât despre fapte îndeplinite, nu și despre viitor.*

Corespondentul observă că tăcerea ministrului poate să ascundă anume consecvențe. Gunaris a accentuat că nu autorizează nici o concluzie a tăcerii sale.

La plângerile aliaților împotriva dificultăților pricinuite ententei de către direcția trenurilor grecești, Gunaris a declarat că *acestea n'au avut decât prea puțină importanță*. Aliații de altfel, ar trebui să recunoască că inșas Grecia are necesitate de trenurile sale.

Corespondentul din Atena a lui *Daily Mail* a avut o întrevedere cu ministrul Rallis, care a făcut declarația, că *în nici o împrejurare, sub nici un raport, Grecia n'are să permită ca Turcii și Bulgarii să intre pe pământ grecesc*. La întrebarea gazetarului, că ce atitudine ar lua Grecia dacă frontierele ei ar fi trecute de o armată unită de Germani și Bulgari, Rallis a răspuns prin întrebarea:

— *De ce ne aduceți în asemenea situație? De ce vă capriciați să rămâneți cu orice preț în Salonic? Ați venit pentru ca să dați Serbiei ajutor, acelui popor brav, care s'a nimicit deja. Astfel nici expediția noastră nu mai are scop. Podurile și drumurile noastre de fier au fost aruncate în aer de către aliați. Tremurăm pentru viețile și averile milioanele de Greci din Turcia și Asia-mică. Plecați din Salonic și vă garantăm că nici un german, bulgar ori turc nu va păși pe pământ grec.*

Limba românească în armată.

Arad, 30 Decembrie.

Primum zilele aceste scrisoarea de mai la vale. *Infanteristul român din Cașovia, originar din Maramurăș, scrie ca și alți mulți, în spiritul de care am făcut amintire în primul nostru de Marți. Ca să se vadă că articolul este întemeiat pe baze reale, publicăm scrisoarea aceasta:*

Vă aduc la cunoștință, că am fost și eu abonat la foaie și fiindcă sunt la serviciu militar și din cauza mutării mele din un loc în altul, n'am primit foaia regulat. Dar am cetit într'un număr din urmă și foarte m'am bucurat că ar fi vorba că după sfârșirea războiului ni se făgăduiesc și nouă Românilor ceva drepturi la școală și la biserică.

Însă cu durere vă scriu că s'a întâmpat în Decembrie ziua a 7-a la m. kir. 9 népfölkelő örkülönmény Kassa, Fegyverház-u, 14.sz. la 4 ore după amiază, s'a ținut în căta noastră de dormit școală

Ce-i pofta? Foamea trupului bine hrănit.

De ce are omul trebuință? De durert, carl să-i aducă, drept recompensă și rezultat: fericirea. Prin urmare fericirea o putem privi din acest punct de vedere, drept rezultatul anumitor dureri peste cari în curând am triumfat.

Ce sunt lacrimile? Picuri ale durerii, în apele cărora se răsfrânge raza viitorului zimbitor în multicolorele curcubăului, ce ne oferă garanța mângâierii.

Lacrimile sunt însă câte odată și colierul fericirii; iar foarte adeseori: roua sufletului, dorit de arșița unei inimii crude, nestatornice.

Inima? Foc curățitor. Purgatorul. Prin durerile ei mistuitoare se atinge vârful doririi: omenești.

Corpul? Este corabia, ce în cele mai multe cazuri străbate marea vieții înviforate, dar totdeauna deteriorată ajunge la liman.

Sufletul? E cârmaciul, care, oricât de cuminte, — dacă-i lipsește energia și pierde din ochi ținta, — a străbătut în zadar printre valu-

rile năvalnice, căci osteneala lui nu i-a adus drept rod: fericirea.

Plăcerile numai reamintite, în vremea durerilor, îți povestesc fericirea clipelor trăite; iar durerile te indeamnă mereu să râvnești la plăceri.

Omul trăește, ca prin suferințe să-și câștige fericirea.

Bucuria este starea aceea, când sufletul plin de dulceața momentului își netezește burta.

Năcazul este starea, în care, văzându-ne neputința de a îndrepta ceva ce nu ne place, în loc să ne resemnăm, mascând putere, de care nu dispunem, — spre sinăgăirea noastră, — ne smulgem perii din cap.

Căsătoria modernă se aseamănă cu hârtia de pachetat. Două inimi fragile și nepotrivite ori cu câtă grijă le-ai învălui în ea, în drumul lung, vijelios și necruțător al vieții, se sparg mai totdeauna.

St. At. O.

despre datoria noastră militară și vorbind în școală unul cum îl zice în ungurește Tizedesi ur Jancsek József în momentul acela a venit în școală ofițerul nostru cu numele Főhadnagy ur (locotenent) și a întrebat cum se ține școala? Tizedesul sus numit a răspuns *magyarul és toutul* (ungurește și toate) și ofițerul sus numit a strigat că numai în ungurește să se țină școala și să se dea orice porunci.

Și dacă ar fi vre-un semn că cor merge lucrurile bine ar binevoi să ne spună poruncile și românește nouă Românilor care suntem între Maghlari, sau să fim despărțiți la o parte și să avem ofițerii noștri români, ca să ne spună poruncile cum știm vorbi, că dacă se spun numai ungurește și noi nu le înțelegem și vom greși — să nu fim pedepsiți.

Și vă rog fraților, cum poate omul fiind bătrân și netălmăcându-l nime limba ungurească să învețe,

Mare mi-a fost bucuria că am cettit în anul trecut cum au mers frații mei români de pe la Arad la războiu cu tricolorul românesc, nu știu că-l adevărat ori nu...

Gh. C.

In marea de noroi din Serbia

Slatina, luna Decembrie.

Ploile necontenite au șters cu desăvârșire drumurile cari nici nu se puteau numi drumuri. Câmpiile și regiunile mociroase rusești ne-au scăzut din pretențiile de drumuri, cu toate acestea, privelește din Serbia întrece orice închipuire. În cursul ploilor drumurile au fost mult mai ușor de parcurs, fiind inundate de apă prin care a putut trece infanteria, cavaleria și furgoanele. De câteva zile însă, de când a încetat ploaia și noroiul a devenit lutos, este aproape imposibilă comunicația. Carele se fixează în noroi, soldații își pierd cismele.

Drumul ce duce spre sud dela Crajujevat este inundat de coloanele infanteriste, rândurile de animale cu povara în spate, tunuri, furgoane cu muniții, prusici, și bavarezi. Soldații, cai, care, totul își dau înfățișarea unei armate de noroi.

Nainte de a începe ofensiva din Serbia, toate trupele au fost provăzute cu uniforme noi, cari acum par a fi muiate într'un noroi lutos. Fiecare infanterist înaintază cu ajutorul unui băț uriaș. Variația o dau și carele. În cărările și drumurile acestea de munte carăle și trăsuri mari nu s'au putut întrebuița, și s'au înlocuit cu cărucioare cu două roți, cele mai multe din Ungaria, multe dintre ele sunt însă pradă dela Francezi și Ruși. Acest sistem de care sunt trase de cai de tot soiul: mari, slabi, belgieni, normanzi, cai căzăcești, căluși mititei de munte, și în sfârșit o variație a acestor dobitoace nenorocite, înlocuite de multe ori cu boi și bivolițe. Cele mai grele furgoane de muniții sunt trase de bivolițe indiene cu părul lung, cari înaintază cu pasul domol dar sigur.

Îndeosebi s'au întimpinat mari greutateți la transportul tunurilor grele, sus în vârfuri de munte de unde am împuscat gloanțe în Sârbii, cari au mai dezvoltat rezistență. Se părea însă că adevăratele greutateți s'au arătat la coborârea tunurilor mai mult decât la urcarea lor. Opt—zece—doisprezece cai abea puteau mișca din loc un tun înămolit în noroi, de unde abea după osteneți și eforturi supraomenești se puteau scoate. Un tun a fost îngropat cu desăvârșire în aceasta mare de noroi. Abea cu ajutorul pionerilor ne-am putut mișca din loc. Infruntând mii și mii de piedeci și obstacole ne urmam calea din munte în vale, de unde drumul ne era din nou oprit de un munte și astfel traversam marea de noroi și pământ lutos din Serbia.

Războiul României se va impune!

De ce intervenționistii s'au calmat? — Un nou împrumut al guvernului român.— D. colonel Rudeanu la Petrograd. — În jurul sechestrării aeroplanului german în România. — Marele duce rus Boris în București. — Flota rusească la insula șerpilor.

Arad, 30 Decembrie.

D. Const. Mille, directorul „Adevărului”, publică în ziarul dsale un articol politic în care explică astfel moderațiunea intervenită acum în urmă în acțiunea opoziției intervenționiste:

„Dacă voiți, este explicabil faptul că opozițiunea și-a muțat tonul, că ea nu mai cere imediată intrare în acțiune și că se pare că plecarea guvernului ni se arată astăzi, fără folos.

Intrarea în acțiune, acum când suntem înconjurați, când Serbia este zdrobită și aliații țărăniți la Salonic, iar despre armatele rusești nu mai știm nimic, a cere intrarea în acțiune, ar fi să nu-ți dai seama de împrejurări. Astăzi o altă preocupare ne stăpânește, aceea ca să nu fim atacați ori somați să dezertăm sub amenințarea de a fi atacați...

Războiul nu mai atârână de noi, ci de Rusia și de armatele aliate. Dacă împătrita înțelegere abandonează Balcanul, noi suntem pierduți”.

Aflăm din ziarele bucureștene, că Banca Națională a României a încuviințat guvernului român un credit de 100 milioane lei. Prin aceasta, împrumutul realizat de guvernul român în interiorul țării se ridică la 400 milioane. Din această sumă, guvernul a folosit până acum numai 280 milioane.

Ziarele ungurești din Budapesta află din București, că deodată cu delegatul rus d. Șebeco a plecat la Petrograd și d. colonel Rudeanu cu o misiune din partea guvernului român. D. colonel Rudeanu va merge de aci în Franța și în Anglia.

D. col. Rudeanu, se știe, mai avuse o anume misiune de ordin militar la regele Petru al Serbiei.

Din Dorohoiu se anunță: Relativ la aeroplanul german căzut în județul Dorohoiu, au sosit din București ofițerul aviator Negrescu și mecanicul aviator Palade, însărcinați a veni în sbor cu aeroplanul la Dorohoiu, apoi tot în sbor să se întoarcă în Capitală. Ieri s'a făcut aeroplanului reparațiile necesare după accidentul suferit în momentul aterisării. Aeroplanul german se află în satul Lurca, aproape de frontieră, păzit de oameni puși de autorități. El este de tip german „Mercedes” mare, cu o rază de aproape 20 metri.

Comandanțul regimentului Dragoș, d. colonel Colori, a fost ieri deasemenea la frontieră observând activitatea aviatorilor.

Ni se telegrafiază din Iași: Marele duce rus Boris a sosit în orașul nostru, de unde își va continua călătoria spre București.

Ziarului „Universul” i se anunță din Tulcea: Din sursă autentică se anunță, că flota rusească încrușișează pe lângă „Insula șerpilor”, între Odessa și această insulă. La gura Dunărei vasele rusești perchițiunează toate vasele ce merg pe Dunăre.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic aungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 29 Decembrie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Pe frontul basarabean inamicul și-a repetat atacul sprijinit pe focuri artileristice. La fel cu zilele precedente, coloanele lor de atac s'au zădărnicit în fața obstacolelor noastre sau în canonadele și împușcăturile violente. Rușii au suferit groaznice pierderi. Spre est dela Burcanov am retras câteva coloane spre pozițiile noastre principale pentru a le feri de forțele preponderante dușmane. În unele puncte din Volhina s'au dat lupte de artilerie.

Pe frontul italian: Pe frontul sudic și sudostic al Tiberului, activitatea violentă a Italianilor a ținut și în cursul zilei de ieri. Pe sectoarele Sugana, la sudost de Barco am respins un atac inamic direcționat contra muntelui Carbonile. Întreprinderile de noapte ale dușmanului din ținutul Col di Lanei deasemenea s'au nimicite. Pe linia dela malul mării s'au dat lupte de granate de mână și bombe.

Pe frontul sudostic: Situația invariabilă.

Berlin, 29 Decembrie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Monitoare dușmane au bombardat Westenda, fără să poată însă obține rezultate. Înaintarea dușmanului anunțată ieri s'a zădărnicit în focurile noastre dela Hirstein. Scara, Francezii au atacat în două rânduri pozițiile ocupate de noi. La Hartmannswellekopf au reușit pe unele puncte să intre în tranșeele noastre. După atacul dinții am reușit să respingem dușmanul pe toată linia, după cel de-al doilea, luptele pentru unele tranșee continuă încă. Francezii au pierdut ca prizonieri cinci ofițeri și mai bine de două sute soldați. Englezii au pierdut ieri două aeroplane, unul a fost necesitat să aterizeze din calea canonadelor noastre, al doilea, un mare aparat de războiu, a fost nimerit de canoanele noastre la nord de Ham. La 27 Dec. s'a aprins un aeroplan englez la vest de Lille.

Pe frontul oriental: La Ragasem spre nordost dela Tucum, pe malul mării, s'a nimicit înaintarea unei puternice coloane rusești. La sud de Pinsk am surprins și nimicit o sentinelă rusească.

Pe frontul din Balcan: Nici un eveniment.

Noua ofensivă împotriva Basarabiei.

Arad, 30 Decembrie.

Correspondentul lui „Berliner Tageblatt” scrie de pe frontul din Bucovina:

Rușii au planuit să rupă frontul austro-ungar dela frontiera Basarabiei în noaptea Crăciunului. Atacurile lor ce le dădura mai înainte, dar cari s'au prăbușit cu mari pierderi pentru dușman, au fost numai o introducere în sforțările, cari le-au făcut în noaptea de Crăciun pe întreg frontul.

Era o noapte cu lună, temperatura scăzuse linișor. În 24 Decembrie, la orele 9 dimineața au deschis un foc violent de artilerie care a ținut până la orele 4 după amiază, când au început să tocănească mitralierele și mai multe coloane rusești au dat asalt. Trupele noastre au răspuns cu un contraatac, care s'a terminat cu înfrângerea deplină a Rușilor.

Seara către orele 9, când se împărțeau chiar darurile de Crăciun între soldați, dușmanul a repetat atacul cu toată puterea. La miezul nopții a urmat un nou atac. Lupta dăinuia fără întrerupere pe întreg frontul, de 5 kilometri lung. Deși rândurile dușmane înaintate le decimase artileria noastră, înaltau nouă și nouă coloane, pe cari mitralierele noastre le doborau în întregime. În curând se văzură convoluri de prizonieri, printre cari erau mulți cercetași. Aceștia spuneau că noaptea de Crăciun e cea mai îngrozitoare amintire a lor.

Spre dimineață Rușii au încetat să mai atace, își îngropară morții. Ieri, dușmanul a deschis din nou focul de artilerie. Bubițurile se auziau până în Cernăuți. Pozițiunile noastre sunt tari și întregi.

Ziarelor bucureștene li se anunță din Rădăuți: Deși e ziua de Crăciun după ritual apusean, trupele austro-ungare și germane luptă

cu furie pe frontul bucovinean. Comandantul trupelor austro-ungare și germane, proiectează să pătrundă în Basarabia prin două locuri și adică: Noua Suliță—Lipcani și Noua-Suliță—Hotin-Larga, cu scopul ca să taie calea ferată ce duce la Lipcani, de unde Rușii se aprovizionează cu alimente. Zilnic se transportă aici noi trupe. Rușii opun o rezistență încâpăținată dușmanului, care înaintează dinspre Mohilev spre Hotin. Pe drumul Lipcani—Noua Suliță au fost construite numeroase tranșee.

Tot ziarelor bucureștene li se mai anunță din Doroholu: La frontiera Bucovinei situația s'a schimbat esențial de câteva zile: de ambele părți se luptă cu violență, bubulturile tunurilor și tocănelile mitralierelor cutremură în-treg văzduhul. Probabil că Rușii au început ofensiva! Luptele sunt extraordinar de violente, opunând trupele austro-ungare și germane o rezistență puternică. Luptele continuă. Dinspre Bolan—Rarancea și Toporaș se aud bubuituri puternice.

Salonicul prefăcut în cetate modernă.

De ce au încetat Bulgarii să-l urmărească pe anglo-francezi. — Atacul împotriva Salonicului. — Grecia protestează împotriva intențiilor Bulgariei. — Declarațiile generalului Castellnau. — Sassonov despre Salonic și Persia. — Tensiune între Grecia și Italia. — Convocarea camerii grecești.

Arad, 30 Decembrie.

Petit Journal scrie, în baza informațiilor cari le-a primit din Copenhaga, că armata bulgară deocamdată a încetat să urmărească trupele dușmane deoarece are cunoștință că Salonicul a fost prefăcut în cetate modernă de primul rang. Înțelegerea a evacuat multe localități grecești în interesul lucrărilor de fortificare.

După știrile sosite la Milano atacul împotriva Salonicului va avea loc în curând, luând parte la acest atac și trupe turcești.

Figaro anunță că guvernul grecesc a remis guvernului bulgar prin ministrul său la Sofia un protest împotriva trecerii frontierelor Greciei de către Bulgari. Primul ministru Skuludis a făcut în același înțeles declarații foarte energice ministrului bulgar la Atena.

Corriere della Sera scrie: Generalul Castellnau a declarat corespondentului din Atena al ziarului *Paris*, că conversația cu prilejul audienței sale la regele Constantin a fost foarte cordială. Generalul l-a asigurat pe ziaristul grec, că biruința finală a Francezilor e o certitudine matematică. Salonicul e inexpugnabil în urma fortificațiilor.

După plecarea generalului Castellnau din Atena a avut loc un consiliu de miniștri, iar mai târziu regele a primit în audiență de o jumătate de oră pe ministrul bulgar și pe cel englez.

Sassonov a declarat în comisia bugetară, că tratativele cu Grecia s'au terminat, fortificând aliații Salonicul.

Prin ocuparea Hamadanului — a declarat Sassonov tot cu acest prilej — Rușilor li se dă posibilitatea ca să împiedice intrarea trupelor germane în Persia. Rusia va trebui în viitor să ia o atitudine rezervată față de Persia.

Secolo scrie într'un articol senzațional, în care se ocupă cu acțiunea balcanică a înțelegerii, următoarele:

Se înțelege de sine că trupele italiene vor trebui să-și întindă operațiunile și asupra unor părți din noile teritorii grecești, dacă dorește să dea ajutor Sârbilor. Nu e permis să se uite că conferința dela Londra nu a promis Greciei acest teritoriu, dar Grecia totuși l-a ocupat cu bandele sale iar pe șefii bandelor l-a numit miniștri.

Nu Italia a violat dreptul popoarelor. Italia are teritoriu în litigiu. Dacă Grecia are dreptul

să fie cont de interesele sale, are și Italia tot așa dreptul ca pe Grecia să o aducă într'o situație, în care să nu-i poată fi primejdioasă. Italia trebuie să se arate tare și preparată pentru toate eventualitățile.

(Tensiunea greco-italiană a fost provocată, după cât reiese din articolul lui „Secolo”, de faptul că mai multe timuturi din Albania de sud au ales deputați în camera grecească, cum a fost cazul și la alegerile anterioare. Încă înainte de izbucnirea războiului european, bandele grecești au ocupat acest teritoriu, la care Italia și-a anunțat pretențiunile în conferința dela Londra. Italia proiectează acum să ocupe Albania de sud, și, se pretinde, că ar fi cerut dela guvernul grecesc drum liber prin Epir până la Salonic).

Corriere della Sera i se anunță din Atena: Camera grecească va fi convocată probabil pe 21 Ianuarie și la acest termen se va proclama și starea de asediu în oraș.

Contingentele mai tinere mobilizate au fost concediate în număr de 45 mii oameni.

Corpurile legiuitoare române.

Sedinta dela 8/21 Decembrie.

D. Toma Stelian: Oratorul examinează situațiunea pe care o avea țara înainte de izbucnirea războiului. Crede că Guvernul român trebuia să fie prevenit asupra atitudinii pe care avea s'o ia Austro-Ungaria față de Serbia. De sigur că a urmat atunci un schimb de vederi între cabinetul român și cabinetul din Belgrad ca și între cel din Atena și Belgrad. Aveam deci o garanție mare, că Bulgarii dacă ar fi avut de gând să se îndrepteze împotriva noastră avea să fie secondată de Grecia.

Cum stăm acum? Serbia ocupată, armata ei risipită, Bulgaria în războiu, armata ei bine pregătită și încadrată de ofițeri Austro-Germani, armele ei întărite cu tranșee puternice și armatele ei explorând granițele noastre.

În consiliul care s'a ținut la Sinaia s'au produs două politici: una a regelui, alta a țării. Era firesc să fie așa. De mai bine de 30 de ani am practicat două politici față de Austro-Ungaria. Una oficială prin care eram legați de dânsa și o altă politică a țării noastre bazată pe sentimentele noastre naționale. A fost foarte grea sarcina oamenilor noștri de stat de a concilia aceste două politici. Aș ruga însă pe oamenii de stat actuali cari au posibilitatea criticii trecutului să nu fie prea aspri cu cei din trecut, fiindcă numai lor datorim azi puțința de a fi ceea ce suntem și de a putea vorbi cum vorbim dela această tribună.

Aveam însă de datorie ca să pregătim masele noastre populare, să dăm țărănimii noastre din regat o situație culturală și economică alta, decât aceea pe care o are, spre a fi la timp la înălțimea misiunii sale naționale mari, care avea să vie acum.

Oratorul se întreabă dacă politica de expectativă adoptată la început mai e continuată? Acuză guvernul că ar fi trimis emisari în Transilvania să sfătuiască pe Români a merge să lupte contra Rușilor.

(Se naște un incident între orator și d. I. Atanasie, care cere oratorului să-și justifice unele alegațiuni.)

D. Stelian examinează diferitele episoade ale războiului și găsește că guvernul n'a avut atitudinea pe care trebuia s'o aibă. Războiul a modificat și modalitatea politicii noastre.

Oratorul consideră că întârzierea de a ne pronunța cu cine mergem e periculoasă pentru țară.

E o datorie sfântă pentru toți, continuă oratorul, să o proclamăm din toate puterile noastre, pentru că să se știe pretutindeni că România nu și-a abjurat credința.

Și fiindcă, dlor, am constatat, cu o satisfacție vie că între noi toți este o înțelegere deplină în ceea ce privește patriotismul guvernului și mai ales al dlui președinte al consiliului, să-mi îngăduiți să închei, adresându-mă dlui președinte al consiliului:

Dle Brătianu, ești la apogeul puterii politice. (Se naște un incident între orator și d. ministru V. G. Morfun).

D. Ion I. C. Brătianu, președ. consiliului și ministru de războiu: Sunt zece zile decând mi-ai spus, că ești cu totul în acord cu mine în ceea ce privește politica externă.

D. Toma Stelian: Da, dle prim-ministru, și sunt și acum de perfect acord cu dta asupra politicii externe, așa cum am înțeles-o eu; a-ceasta voiam chiar să o spun la sfârșitul cuvântării mele.

Voiam să-ți spun, și te rog să mă crezi că îți vorbește un prieten bun și cu sufletul curat. (Înteruperi).

Dacă cineva crede că curățenia sufletului constă numai în a face plătitudini și a striga: trăiască d. Brătianu, ei bine, atunci eu n'am sufletul curat. Voiam să-ți spun că poți un nume ilustru, care este un talisman în viață, că poți, prin urmare, să faci țării mult bine, dar și uneori rău.

Te rog să te inspiri și de astădată, dela sufletul acela mare, care se degajează cu atâta putere fermecătoare, din cele scrise de părintele dtale, și cari s'au cetit deunăzi aci, să fii, te rog, te implor, nu numai diplomat abil al regatului român, ci și mântuitorul neamului românesc.

Stă în puterea dtale să o faci; te poți bizui pe o armată admirabilă de disciplină și de vitejie, păstrează-o neatinsă de ticăloșia vremii prin care trecem, ea este toată nădejdea noastră; și te asigur că, ascultând glasul ade-vărat al țării, nu al lingușitorilor, când va veni momentul pe care dta, în înțelepciunea dtale, să-l consideri prielnic, atunci nu vei mai avea înaintea dtale decât o Românie unită; căci toate urile și patimile cari acum ne desbină și ne învrăjesc se vor topi, sunt sigur, în focul iubirii pentru țară și al jertfei pentru neamul românesc. (Aplauze pe băncile minorității).

D. N. Xenopol: Oratorul relevă declarațiile dlui Marghiloman și face proces membrilor majorității pentru că au aplaudat declarațiile dlui Marghiloman. Impută dlui Marghiloman de a duce o politică pe față pentru puierile centrale...

Dacă preconizezi politica de posibilități, dle Marghiloman, atunci nu-ți este permis să trimiți pe Stoian să cumpere studențimea spre a o alia la o anumită politică. Politică de posibilități este să afirmi — e lesne de înțeles în ce scop — că Franța și Anglia nu garantează propunerile făcute de Rusia și să vă atrageți astfel desmintirea publică a lui Sir George Barklay?

Dar d. Marghiloman nu s'a mulțumit să-și exercite activitatea dsale numai în țară, ci a vrut să și-o extindă și'n politica mondială, dsa a încercat să mijlocească o pace separată între Franța și Germania. Este o notorietate publică sfatul pe care d. Marghiloman l'a dat generalului Pau, cu ocaziunea venirii acestuia la București, ca Franța să împartă cu Germania hegemonia lumii...

Dlor, eu înțeleg situațiunea primului ministru că nu poate să ne facă vre-o declarațiune în politica externă, nici măcar să preconizeze o politică de posibilități. Eu nu-i cer o asemenea declarațiune.

Noi am vorbit în mod lămurit. Ne-am făcut datoria.

D. Marghiloman e dator și dsa să se explice în mod categoric: care e direcția politicii dsale, cea nelămurită din parlament sau cea care apare în toate ziarele dsale, în broșurile prtizanilor săi — a mai apărut acum o broșură de propagandă germană a unui partizan al său, d. Rahtivan — în toate discursurile și actele amicilor săi, cum sunt dnii Nenitescu, Gr. Cantacuzino și atâția alții.

Mi-a părut rău, atunci când am auzit spunând pe d. raportor că dacă este o scădere în opinia publică, aceasta este datorită opoziției. Acțiunea noastră a avut de rezultat între altele, înfrânarea corupției, care se lățește în această țară pentru a creia curente contrarii sentimentului public al națiunii.

Oare atâta nu este de-ajuns?

Atâta timp cât politica dlui Brătianu este spre binele țării, i-am dat sprijinul. Când însă am văzut că ea este preconizată de d. Iarca prin declarația dsale de: fie la dreapta, fie la

stânga, v'am lăsat pe domniavoastră să urmați eleganta formulă a dlui Iarca.

Sedința se ridică la ora 5 d. a., anunțându-se următoarea sedință pe a doua zi, Mercuri, 9/22 Decembrie a. c., a ora 2 d. a.

Senatul.

Sedința dela 9/22 Decembrie.

Sedința se deschide la ora 2 d. a. Prezidează d. B. Missir.

D. Cantil. — În sedința de ieri d. Toma Stelian a arătat că un personaj politic din România a mers în Ardeal și a îndemnat pe Românii transilvăneni să meargă în războiu căci și noi din România vom face curând tot așa. Am considerat și consider astăzi o mișelie, de aceea am întrerupt ieri.

Acum protestez fiindcă s'a spus că voi fi scos din Senat. Protestez contra acestui fapt ca principiu. Cer să se retragă acele cuvinte.

D. Missir: N'am spus nimic ieri, decât că dnii deputați cari întrerup și fac turburări vor putea fi invitați să iasă.

D. Cantil: Mulțumesc dlui președinte.

D. Pleșea: Cere să i se pună la ordinea de zi împreună cu a dlui Argetoianu, interpelarea sa asupra politicii externe a guvernului, în șeful căruia are deplină încredere.

D. Xenopol continuând spune: Ieri s'a vorbit istorie, voi vorbi și eu, cu deosebire la cele spuse de d. Alexiu. S'a înșelat că n'avem conștiința națională. Mitropolitul Varlam scria un răspuns la Catehismul Calvinic, Miron Costin și alții, vorbesc cu secole înainte de latinitatea noastră. Tot așa și Petru Maior, vorbea de viața strălucită a neamului. Apoi vin poezii redesteptării până la Alexandri, Eminescu, Vlăduț și poetul răsunării Goga.

Fiindcă vrem o Românie mare și o Bulgarie mică, nu înțelegem o unire cu cei de peste Prut, fiindcă ar însemna că vrem o Ungarie mare stăpână pe mări.

Basarabia? Ce am făcut pentru ea? Am făcut propagandă spre liberarea ei în viitor?

D. Harie Isvoreanu. Rău am făcut.

D. Xenopol: —

Campania pentru Basarabia e plătită cu bani nemțești, nu e de opinie publică.

Dață din cauza intereselor dv. nu veți înfăptui idealul național și pietrele se vor ridica împotriva dv. și a noastră.

(Va urma)

0 zi de sărbătoare a batalionului IV/33.

Decorarea a 133 soldați ai batalionului. — Vorbirea căpitanului A. Vlad către soldații săi.

Ziua de 9 Decembrie a fost o zi de sărbătoare pentru lecionii batalionului IV al regimentului de infanterie 31, cari cu pieptul lor lac zid năvălirilor dușmane și dărz își apără neclintit locul care li s'a încredințat spre apărare. Năprasnic s'a năpustit locul dușmanului în a treia bătălie dela Isonzo, în zilele de 18 Octombrie—2 Noembrie, asupra pozițiilor acestui batalion, dar rândurile lor nu s'au clătinate, ei valurile dușmane s'au frânt neputincioase de eroismul lor. Curajul și tenacitatea dovedite în aceste zile de grea încercare de țeciorii acestui batalion au atras admirația și recunoștința superiorilor, căreia s'a dat expresiune în distingerea cu medalia pentru vitejie a 133 soldați (dintre cari 97 români) ai batalionului.

Impărțirea medaliilor a avut loc cu mari festivități în ziua de 9 Decembrie în prezența coman-

dantului brigadel. Viteazul comandant al batalionului, căpitanul Alexandru Vlad, a rostit din acest prilej în fața soldaților batalionului vorbirea înflăcărată dela vale:

Soldații!

Soarele revărsă larăz raze vesele asupra batalionului, sărbătorind împreună cu noi o nouă memorabilă zi de bucurie. Natura, care par'că și ea la parte la sărbătoarea noastră, dln plină inimă, scilpește pompoasă în haina virginității, albă ca zăpada.

E zi de sărbătoare, zi de bucurie!

Sărbătoarea noastră nu e însoțită de glasul de argint al clopotelor și uici de cântările înălțătoare de suflet a corului de ingeri. Nu! Sărbătoarea aceasta o însoțește muzica gravă a șrapnelor și granatelor distrugătoare și ucigăse, de tocânelle mitralierelor și răpăltul puștilor, cari ne aduc aminte seriozitatea vieții, datorita, pe care voi implinindu-o ați dat dovadă de altululul spiritului vostru de jertfă, de bărbăție și tărie sufletească.

Soldații! Mulțumită înaltelor voastre virtuți militare, a numelui vostru strălucit, vi s'a încredințat apărarea unuia dintre cele mai importante sectoare ale frontului Isonzo, iar voi v'ați implinit această chemare nu numai strălucit ci a-ți dat dușmanului și lovituri grele câștigând deplină admirație și recunoștință din partea superiorilor voștri și ați înscris numele vostru în Istoria țării cu litere de aur, rămânând pildă pentru generațiile viitoare.

Mulțumit vostru domnitor, împăratul și regele vă trimite vouă cea mai frumoasă mulțumită ce se poate da unui soldat pentru atitudinea voastră vitească și plină de succes în fața dușmanului. Distincția preainaltă, însemnele vitejiei va împodobi pieptul a 133 soldați ai batalionului, pe care ați binemeritat-o prin prestațiunile voastre strălucite în a treia luptă mare dela Isonzo, în zilele de 18 Oct. — 2 Nov.

Soldații! Comandantul vostru nu va uita nicicând această zi frumoasă.

Cu inima plină de mulțumită, cu sufletul întărit și privind viitorul cu fermă speranță am venit în fața voastră să vă prind pe piept însemnele scriptor al vitejiei, semnul mulțumii împăratului și regelui vostru.

Purtăți cu mândrie această distincție, ea e semnul gloriei voastre, a vitejiei voastre, ea e semnul virtuților neamului, din care faceți parte, monumentul eroismului pentru generațiile viitoare, îndemnul de a vă urma pentru toți aceia, a căror bine și scop final e mărirea patriei sfinte și iubite.

Eroilor, Vă mulțumesc!

Dar și pe voi, călății, cari a-ți luptat umăr în umăr cu cei decorați, succesele frumoase ale batalionului.

Vă mulțumesc din inimă și vouă!

Ne așteaptă încă zile grele!

În omulare nobilă, își va implini fiecare din voi datorita, stăpânit de dorința de a curăți țara de dușmani și de a împune pacea.

Sunt convins de aceasta, soldații batalionului IV al regimentului de infanterie 33 înving sau mor!

Spun aceste cuvinte cu liniște sufletească. Le spun cu sufletul liniștit și îndreptățit, doar dușmanul a dat cel mai frumos atestat pentru vitejia voastră, când a demunit muntele care vi s'a încredințat să-l apărați, Monte Nero sau Monte rosso, adică Muntele Morții, Muntele de sânge.

Dar mă îndreptățeste să spun aceste cuvinte și o altă recunoștință, recunoștința superiorilor voștri, între cari cea a Excelenței Sale dlui comandant al corpului nostru de armată, care mi-a zis cu prilejul inspectării sale din 26 (11), când a fost martore la respingerea unui atac al dușmanului din partea voastră:

„Unde stă batalionul IV/33 și unde luptă acest batalion, pot dormi în liniște, biruința e a noastră”.

Soldații! Rar se va mai da unei trupe un semn de recunoștință mai frumos decât acesta. Datorita noastră e acum sa ne arătăm demul de această înaltă recunoștință.

Ne vom arăta demul!

Noroc bun în viitoarele lupte!

Câmpul de luptă, 9 Decembrie 1915.

UN LUPTĂTOR.

Ultimatul Angliei și Persia.

Arad, 30 Decembrie.

Știrile ce sosesc din Teheran spun, că situația din Persia se lămurește tot mai mult, evidențiindu-se o atitudine împotriva antantei. După numirea noului cabinet Ferman-Ferme, Anglia a dat Persiei un ultimatum, cerând dimisionarea noului guvern, îndepărtarea reprezentanților diplomației german, austro-ungar și turc și alăturarea pe față la înțelegere. Terminul ultimatumului englez a expirat în 24 Decembrie, dar guvernul persian până acum n'a răspuns la el, ci a trimis Rusiei și Angliei o notă diplomatică, în care însă nu amintește nimic de ultimatum. Guvernul persian declară în nota sa că Persia e destul de matură ca să se scuture de tutoratul străin și prezintă puterilor următoarele pretențiuni:

1. Dreptul navigației libere.
2. Dreptul de a-și organiza flote în Marea Caspică și golful persian.
3. Să se recunoască suveranitatea Persiei asupra insulelor Bahraîn.
4. Rectificarea graniței sale spre Beludșistan și Seistan.
5. Revizuirea convenției privitor la Turkmanciask.
6. Lichidarea definitivă a tuturor oficiilor de postă și telegrafie rusești și engleze în întreaga Persia în termen de 30 zile.
7. Anglia renunță la legăturile sale cu seicii triburilor cari locuiesc pe țărmul golfului persian.

Guvernul persian mărturisește în nota sa că raporturile Persiei cu celelalte puteri sunt amicale și spune că tendința pentru realizarea deplinei neafârării se poate întemeia pe bunăvoința tuturor puterilor. Reprezentanții diplomației austro-ungar, german și turc s'au întors la Teheran și guvernul persian vede în acest fapt un semn de prietenie din partea numitelor puteri. Guvernul persian declară Rusiei și Angliei că, dacă i se împlinesc pretențiunile înscrise în cele 7 puncte, va păstra o atitudine neutră în întreg decursul războiului, iar trupele persiane, cari au înaintat dinspre Kum se vor opri la frontiera Persiei și continuarea operațiilor va înceta.

(Kum e cel mai însemnat oraș din Persia și se găsește, spre sud dela Teheran. Aci se țineau ședințele parlamentului persian. În acest oraș își are acum sediul consiliul apărării naționale persiene.)

Revoluția în China.

Ruperea provinciei Junnan de către China.

Rotterdam, 29 Dec.

Una dintre căpeteniile japoneze ale revoluției din Shanghai a declarat că în timp de două săptămâni, se vor alia revoluției și alte guverne militare.

Despre revoluția din China nu sosesc decât știri fcarte vagi. Se afirmă că revoluția este bazată pe o deplină organizație pusă la cale de Japonia, și condusă de agenți ai săi. Domnitorul Chinei, Juansikai este sprijinit de America, astfel divergențele dintre Japonia și America devin tot mai agresive.

Din Peking se anunță: Guvernorul militar al provinciei Junnan a lansat o proclamație că Junnan a devenit stat independent și Juansikai și-a călcat jurământul și a desconsiderat dorința poporului de a restabili republica. Din China nordică s'au făcut transporturi de trupe în sud.

Junnan este o provincie din sudvestul Chinei și vecinătatea Indiei posteroare la nordvest dela gubernia Toukin. Proclamația guvernului militar al Junnan-ului, este desigur în legătură cu declarația de mai sus

făcută de unul dintre conspiratorii japonezi ai revoluției. Se crede că Japonia urmărește scopul revoluțiilor din guvernele mărginașe cu India, ca astfel să se poată apropia de centrele ei de interes.

Agencia Reuter anunță din Shanghai: Un șef revoluționar japonez, interpelat de un gazetar a spus că *revoluția din China este hotărâtă de două săptămâni și astăzi totul depinde de guvernorii militari*. Peste câteva zile Juansikai va proclama împărăția.

Situațiunea militară.

Arad, 30 Decembrie.

Traducem din organele franceze bucurăstene următorul comunicat al *Agenciei Havas*.

Trupele britanice din Suvla au fost imbarcate și transportate într'alt teatru de război; aceasta însemnează sfârșitul unei operațiuni întreprinsă prea târziu cu forțe insuficiente, care nu putea izbăvi. Aliații nu mai stăpânesc decât extremitatea peninsulei Galipoli, unde se vor putea menține cu sprijinul tunurilor flotel. Cu toate acestea, noi nu înțelegem rezultatul obținut prin luptele cari se desfășură.

Nădăjduesc ei o înfrângere reușită a dușmanului? Prevăd ei planurile lui? Greu de ghicit. Debușul din Salonic este cheia care ne deschide cărarea operațiunilor izbânditoare față de adversarul nostru; astfel și dacă terenul Vardarului nu este potrivit pentru lupte decisive, este în tot cazul un foarte important teatru de război.

Bulgarii aliați cu elementul german, n'au trecut frontiera greacă, dându-ne în chipul acesta răgazul să ne fortificăm în nordul Saloncului. Germanii aliați cu Bulgarii nu mai dispun de trupe numerice, știind prea bine că diviziunile lor sunt împărțite pe Dunăre, în același timp dând contingente însemnate armatei turcești care înaintează spre Egipt. Armata bulgară care amenință Salonicul, nu este nici ea grozavă, fiind împărțită spre Elbassan, Monastir și Corița. Tragem deci concluzia situației noastre avantajoase de a putea întâmpina forțele dela Salonic. Incidentul produs la Corița, pe care nu-l putem trece cu vederea, patrulele grecești avansate și avangarde bulgare s'au întâlnit printr'o întâmplare fatală și, bineînțeles s'au tras focuri reciproce. Nu s'a sters încă amintirea sălbaticului război pe care l-au avut câțiva ani înainte. S'au întâlnit aceiași soldați, armele s'au pornit singure la îndemnul lor...

Trupele austriace au sosit la Cralievo-Gorabielopolie din vechea frontieră muntenegrină pe care n'au trecut-o încă, alte detașamente vor fi în drum spre Scutari și San-Giovani și Medua. S'așteaptă luptele vehemente ale acestor trupe. Sârbii și Muntenegrinii sprijiniți în deajuns sunt capabili de-o rezistență care poate fi decisivă și favorabilă. În aceasta situație interesul Italianilor este mult mai mare decât al nostru. Știm că ei au transportat trupe la Valona, se afirmă că au debarcat detașamente și la San-Giovani și Medua și că sprijinul armatei sârbești încă se îndeplinește; despre toate acestea, noi n'avem nici un fel de precizune.

Pe frontul occidental luptele continuă cu violență, și în întreagă încrușișarea aceasta a activității dușmane, se întrezărește prepararea unei levituri de forță. Apreciem faptul că nici într'un singur punct nu vor obveni spectacole cari să nu ni se poată da. Nu știu ce are să ne aducă frontul din nord, răspândindu-se șvonul și confirmându-se marile concentrări de armată germană în Belgia. Cu toate acestea, ar fi o imprudență de a susține aceasta singură ipoteză. Un atac de către Noyon orientat către centru, este o vecinică tentație a inamicului nostru.

În Alsacia încă se verifică mari activități: În Vogese suntem în situația de a putea respinge toate atacurile cari în mare parte sunt

impiedecate de a fi în deplină putere, din cauza timpului neprielnic.

Este foarte probabil că în scurtă vreme se vor da evenimente serioase în fața liniilor noastre.

Imbrăcarea școlărilor săraci dela școalele elem. române.

— Dare de seamă. —

Arad, 30 Decembrie.

Nu avem darul de a putea potrivi cuvinte demne pentru aprecierea faptului săvârșit de cei cari au inițiat și au contribuit la imbrăcarea școlărilor săraci, în mare parte fiii eroilor, cari își varsă sângele și își sacrifică viața pentru tron și patrie, pentru noi și pentru mândria noastră națională. Lăsăm deci aprecierea în grija celui ce toate le vede, și mărginindu-ne numai la datorința de cinstiți chivernisitorii, în următoarele dăm seamă de sumele încurse:

1. „Victoria” institut de credit și economii a dăruit spre acest scop suma de 600 cor. din cari 500 se va administra ca fundațiune pentru trebuințele din viitor, iar pentru trebuințele actuale 100 coroane.

2. Interesele fundațiunii „Cununi eterne” întemeiată mai de mult tot de institutul „Victoria” 220 cor.

3. I. P. S. S. Ioani I. Papp, Sava Raicu câte 20 cor. — 40 cor.

4. Vasiliu Beles, Traian Vașan, Ștefan C. Pop, Petru Vasilon, Văd. Dr. Livia Vuia, Virgil Antonescu câte 10 cor. — 60 cor.

5. Gherasim Serb 6 cor.

6. Georgiu Purcariu, Luca Raicu, Georgiu Popoviciu, Ioan Moldovan, Ilie Papp, Vasilie Goldiș, câte 5 cor. — 30 cor.

7. Gavril Bodea, văd. Maria Bodea, Ioan Peteoviciu câte 4 cor. — 12 cor.

8. Trifon Lugojan, Dimitrie Cuzman câte 3 cor. — 6 cor.

9. Teodor Stan, Teodor Gaiu, Petru Truța, N. N., Vasiliu Olariu, Ioan Cioară, Georgiu Popoviciu, Dimit. Muscan, Romul Frates, Ioan Barna, Moisa Mot, Trifu Barna, Georgiu Drecin, Ioan Demian, Emanuel Dan, Simeon Barna câte 2 cor.

10. Constantin Don, George Papp, N. Avram, Ioan Martin, George Șumandan, Ioan Ianosi, Ioan Ianoviciu iun., Dna Burza, Tyrity, George Tyntycan, George Grozav, Nicolae Pinteș, Ilie Jivan, Manuila Tiritean, Mihai Grecu, Mihai Nețiu, Iefta Novac, Mitru Drecin, Catifa Bota, Aurelia Lucean câte 1 cor. — 20 cor.

11. Dimitrie Lopusca 90 fil., Pavel Breban 80 fil., Turcas Mihaiu 80, Iosif Gerendi 60, Florea Tiritean 50, Petru Popa 50, Mitru Popa 50 și Curticean Petru 40 fil. De tot 5 cor. — Laolaltă 531 cor. — (Continuare în Nr.-ul viitor.)

Schimbare de guvern în Anglia

Stockholm, 29 Decembrie.

Cu toată sărbătoarea de ieri, guvernul englez a ținut consiliu extraordinar. Consiliul ministerial a dezbătut rezultatele recrutării lordului Derby și chestiunea recrutării.

După cum se anunță din Londra, consiliul ministerial de ieri, n'a adus hotărâri decisive. Azi se va ține o nouă ședință. Corespondentul lui Times spune, că aseară încă, situația a fost foarte încurcată, iar azi probabil să devină decisivă. Unii dintre miniștrii pretind *intrarea imediată în vigoare a serviciului obligator*, fiind acesta singurul mijloc prin care Asquith își poate ține curvântul. Ceilalți miniștri vor să mai dea prilej neînșurător să se înroleze. Mulți accentuiază, că nu se simt obligați să îndeplinească promisiunea făcută fără să li se ceară sfatul. În amândouă grupările sunt și liberali și unioniști.

Times crede că Asquith va face tot posibilul pentru îndeplinirea promisiunii făcute, totodată se va nisui să nu se schimbe guvernul. Prin-

tr'un procedeu energetic, poate să-și ajungă scopul, cu toate că șansele nu sunt favorabile.

Părerile ziarelor franceze, că guvernul englez se va constitui din nou încă în luna Ianuarie. *Asquith va abdice* deoarece dela retragerea din Dardanele, nu se mai bucură de mare trecere. Mari speranțe sunt *depuse în Lloyd George*, iar pentru portofoliul marin se fac combinații și se amintește *Lordul Fischer*, pentru cel de război generalul *French și Carson*. *Lordului Kitchener i se va încredința guvernarea Egiptului*.

În vorbirea ținută la Glasgow, *Lloyd George* a declarat că rezultatele acțiunii lordului Derby sunt importante însă *nu sunt suficiente pentru a putea câștiga războiul*.

Daily Mail comunică hotărârile consiliului ministerial de ieri referitor la menținerea guvernului, dislocarea cameret, și noule alegeri. *Churchill s'a reîntors pe neașteptate de pe front. se svonește că noul cabinet se va constitui cu lordul Fischer, lordul Deray, Curson, Landowne, toți aderenții serviciului obligator. Deocamdată Kitchener rămâne în Egipt în calitate de vice-rege al Indiei. De când cu nereușita acțiunii dela Dardanele, Asquith a pierdut orice apreciere.*

Situația diplomatică.

Arad, 30 Decembrie.

Numărul din 22 Decembrie al ziarului *Le Temps* publică următoarele:

Sprijinul armatei sârbești de către Italia a început să se îndeplinească. Detașamentele italiene debarcate la Valona și Durazzo au misiunea să susțină principale trupe sârbești reunite în regiunea Tiranei și la Scutari. Bulgarii cari sunt în drum spre Elbassan, vor cu orice preț să închidă calea Italianilor cari înaintează către nord. Căările de munte serpuite printre stâncile uriașe, cu abisurile amețitoare, cărări umblate pe cărări, împiedecă și procură mari dificultăți înaintării generalului Teodorof. Din potrivă, avansarea austrieclor în Muntenegru, cu toată rezistența puternică a miciei armate a regelui Nichita, înaintează mereu. Armata sârbească nu este încă în situație sigură, se pare însă că s'au luat toate măsurile pentru ca să nu fie expusă unei surprize, nainte de a avea posibilitatea de apărare.

Nu se amintește în ce măsură se face contribuția Germanilor la operațiunile bulgare și austriace din Muntenegru și Albania. Debarcând Italianii în Albania pot fi puși în situația să se găsească în fața dușmanului cu care n'au avut încă lupte. Guvernul regelui Victor Emanuel ts-căind noul tratat din Londra a fost de acord cu eventualitatea de a se lupta cu Germanii cu și cu Austrieclor sau Bulgarii. Ministrul Barzilai al cabinetului Salandra, a expus la Bologna motivele pentru cari Italia se simte obligată să combată Germania. Adevăruri cari nu rezultă numai din desvoltarea logică a operațiunilor și a acordului stabilit între aliați, ci sunt sprijinite pe considerații superioare derivate din deciziunea Italiei de a participa la război. Națiunile cari au relevat neîncrederea față de puterile centrale, luptă pentru victoria adevărului. îndrăzneala dominației Austro-germane care vrea să se impună popoarelor de o civilizație superioară, le dă impulsul unei datorii a rezistenței comune. Germanii reprezintă căpeteniile acestei dominații care vrea să sufocce libertatea națiunilor. Trebuie deci combătuți.

Alianța națiunilor împotriva imperiului se leagă pe măsură ce războiul se desvoltă. Extensiunea ostilităților din Balcani procură armatei germane succese momentane. Aceasta întreprindere și-a avut însă unele consecințe neașteptate cari au depășit proiectele din Berlin, unde se credea în desmembrarea aliaților. Chiar din potrivă, a unit și mai mult acțiunea lor at cărei rezultat se va simți nu peste multă vreme

Războiul european.

Ataşatul marinei de război germane a părăsit New-Yorkul.

Rotterdam. — Ataşatul marinei de război germane Boy Ed, a părăsit ieri America, imbarcându-se în New-York pe vaporul Rotterdam.

Trupele înțelegerii se pregătesc de ofensivă în Macedonia.

Sofia. — Statul major francez a dat următorul comunicat: Aliații vor relua ofensiva în Macedonia, nu numai cu scop de defensivă, ci pentru ca să realizeze proiectul elaborat în Londra de statul major al aliaților.

Joffre va conduce operațiunile în Macedonia.

Salonic. — Înțelegerea își întărește trupele din Macedonia cu trupe retrase din peninsula Gallipoli, iar operațiunile vor fi conduse probabil de Joffre. Se așteaptă și sosirea restului trupelor sârbești, cari vor fi trimise de aci pe front.

Japonia aspiră la India olandeză.

Haga. — Se anunță din Batavia: E un secret public că în Japonia se fac agitații împotriva Indiei olandeze și că se pregătește ceva. Japonia așteaptă numai să se încheie pacea, deși probabil că vor interveni Anglia și America. E întrebare însă, că oare aceste puteri vor putea ajuta ceva, când Olanda e deplin neputincioasă față de planurile Japoniei.

Lordul Cecil despre unitatea înțelegerii.

Londra. — Lordul Cecil a declarat în camera Comunelor față cu mai multe atacuri, că e un lucru natural, ca între națiunile neatârnatore și libere, cari au o cărmuire liberă și neatârnatore, să se ivească și divergențe de păreri. Aceste divergențe însă nici decum nu însemnează, că unitatea ar fi turburată și nu pot influența planurile aliaților. Anglia a urmărit în Balcan totdeauna politica, că între popoarele balcanice să creeze o alianță. Toți acei, cari impută guvernului, că e prea tainic, pierd din vedere, că guvernul nu poate da în publicitate comunicările intime ale guvernelor străine. Însfârșit lordul Cecil a luat apărarea lui Sir Edward Grey, care zice — a fost atacat pe nedrept.

Mackensen în Sofia.

Sofia. — Generalul Mackensen a sosit ieri la Sofia. El a fost întâmpinat în gară de regele și membrii guvernului bulgar. Generalul german a făcut vizită la legațiunea germană și austro-ungară, iar mai târziu a fost primit în audiență de regele Ferdinand. În onoarea lui a avut loc un dejun de 40 tacâmuri, la care au luat parte numai ofițeri mai înalți. Seara, Mackensen a plecat la cartierul principal. Poporația Sofiei a făcut vii ovății generalului german.

Imprumut rusesc în Finlanda.

Stockholm. — Senatul finlandez a comunicat oficial băncii naționale finlandeze că guvernul rusesc vrea să contracteze un împrumut în Finlanda. În scopul acesta s'a organizat în Helsingfors un sindicat financiar, care după o conferință cu ministrul de finanțe rusesc, a hotărât să emită un împrumut de 80—90 milioane mărci finlandeze.

Luptele Englezilor la granițele Tripolitani.

Rotterdam. — Agenția Reuter anunță din Cairo cu datul de 25 Decembrie: Am respins la Marsa Matruh 3000 de Tripolitani. Dușmanul a avut peste 200 morți. Vaselor de război a sprijinit cu eficacitate trupele engleze.

(Marsa Matruh se găsește pe țărmul african al Mării Mediterane, la o distanță de peste 200 kilometri dela Alexandria).

Grecia își păstrează neutralitatea.

Berlin. — Agenția Wolff anunță din Athena, că Grecia nu se va amesteca în luptele iminente ce se vor da pentru Salonic, ci își va păstra neutralitatea.

Nichita e în Cetinje.

Paris. — Agenția Havas anunță din Cetinje: Stirile răspândite despre plecarea familiei re-

gale muntene în Italia sunt lipsite de orice temei.

Ofițeri englezi în Roma.

Roma. — Aci au sosit cu trenul accelerat, din Paris și Lyon, numeroși ofițeri englezi. Pressa italiană conchide din aceasta, că acțiunea anglo-italiană e iminentă.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 30 Decembrie 1915.

Cu gândul la voi...

Orice poveste sau mai bine zis orice amintire așa se începe „a fost odată a fost”. La zile mari, când sufletul oboșit de toate deșertăciunile vieții își caută o clipă de repaus, gândul care se cinstește celor iubiti, buni și jertfitori e mai aprins atunci ca niciodată. Nu a fost poveste, dară totuși azi din atâtea adevăruri nu a mai rămas decât o amintire tristă.

De mult s'a împlinit anul când Murășul ca toate văile locuite de Români și-a trimis și el voinicii pe câmpul de luptă, între cari se aflau mulți tineri cărturari chemați a umple locurile bătrânilor păstrate cu atâtea jertfă și omenie.

Era la începutul lunii August când a început și Murășul să fie golit de podobebele lui, când trenurile gâfâind duceau zilnic brazii voinicii ai neamului nostru. Și în fruntea acestei mișcări atât de bine înțeleasă erau tinerii noștri băieți cărturari, idealisții de atunci și conducătorii de mai apoi ai neamului nostru.

Pe valea Murășului cu apa lină au fost odată, dară numai au fost... brazii mulți și voinicii. Aceștia dela isbucirea războiului tot mai mult s'au rărit și câți vor mai rămânea până la sfârșit, numai Tatăl ceresc o știe...

Goluri mari se arată în toate părțile, iar lăcașurile sfinte au îmbrăcat haina cernită, căci Voi ne-ați părăsit, și în monotonia și goliciunea zidurilor, trist și fără mângâiere răsună acumă pomelnicul nevisat.

Drumul cu sfârșitul tragic parcurs de fiecare dintre Voi, este o ramură veștedă de maslin, din care totuși, împlinită fi-va cununa biruinței noastre. Câtă jale și durere gândindu-ne la locurile unde odihniți ca eroi, martiri, împlinindu-vă datoria și slujba fără sovărire, pe atât de mare trebuie să fie datoria noastră a lăsa ca la zile mari sufletul nostru să-și caute odihnă și lăcaș aproape de voi.

Când în noaptea tainică a Crăciunului colindătorii vor împrăști în lume „vestea minunată”, atunci gândul nostru la voi, va fi mai aprins ca niciodată, și fiecare dintre noi vom fi cu sufletul la voi, străjuind la marginea momântului vostru dintr'un colț al Italiei până la marginea Rusiei. Vom scapa lacrimi cari liniștesc sufletele, înălțând numele vostru săpat cu atâtea jertfă în inimile noastre nemângâiate. Vom mai trece încodată tot trecutul care ne leagă de voi prin țesătura speranțelor de odinioară, iar când steaua dela răsărit se va arăta, cu gândul la voi, vom intona și noi „o veste minunată”, petrecând cu voi împreună o noapte de copilărie lină, fericită,

Sibiu, Decembrie 1915. Octavian Neagoș.

Din comitatul Făgăraș. În 16 Decembrie n. c. congregația comitatului Făgăraș a ținut o adunare generală extraordinară. Îndată după deschiderea ședinței s'a votat cu unanimitate o adresă de felicitare către M. Sa din prilejul împlinirii unui jumătate de secol de domnie glorioasă, aducându-se omagiu de mulțumire pentru deslegarea prea înțeleaptă a chestiei emblemelor.

Trecând la desbaterea obiectelor din program, s'a decis cu unanimitate aderarea și sprijinirea mai multor note ale municipiilor străine, prin care se cere creșterea de legi pentru ajutoarea familiilor ostașilor morți pe câmpul de luptă și pentru formarea unui fond regnicolar pentru ajutoarea celor rămași, după cei căzuți în războiu.

Asemenea s'a decis, că guvernul țării să fie rugat a regula alimentarea publică prin dispoziții stricte și să împiedece ridicarea măie-

strită a preturilor articolelor de prima necesitate prin speculanții mârșavi și fără conștiință.

S'au ales 5 membri în comisiunea administrativă, între cari și un român, *protopopul Nicolae Borzea*.

Tot în ziua de 16 Decembrie a avut loc și alegerea de membri în reprezentanța orașului Făgăraș. S'au ales 16 membri ordinari și 8 extraordinari, între cari nici un Român, deși Românii formează a treia parte din populațiunea orașului.

Fără comentari!

Fiasco al expediției de pace. Din Copenhaga se anunță: După plecarea lui Ford, expediția de pace va fi condusă de o comisie de șapte membri în frunte cu Iones. Se crede că odată sosită la Copenhaga, expediția se va dismembra, din cauza lipsei de sprijin a statelor scandinave. Alt motiv ar fi trăgâneala ambasadorului american d'aici de-a elibera pasapoarte pentru statele beligerante, fiind deci imposibilă călătoria la Haga.

Extrabladed are informația că expediția de pace nu va avea îngăduință să țină adunări în Copenhaga. Nici unui american nu i se permite să-și ridice cuvântul în public sau în adunări restrânse. Opreliștea aceasta este bazată pe hotărîrea adusă de guvern în urma scandalului produs de vorbirea lui Björnson, și se interzice oricărui străin să țină ședințe ori cuvântări cu subiect referitor la războiu. Se crede dar, că expediția va părăsi în grabă Copenhaga.

Catastrofă de tren lângă Bologna. Din Lugano se telegrafiază că în apropierea Bolognei, ieri seara s'a ciocnit un tren militar cu unul de povară. Până acum au sosit următoarele amănunte: Acceleratul ce venea din Ancona, la 7 km. depărtare de Bologna s'a ciocnit cu un tren de povară. Locomotivul acceleratului și vagonul prim s'au sfărmat în bucăți și au deraiat și celelalte trei vagoane dimainte. Zece călători au murit, și dintre cei îngropați sub vagoane au reușit să salveze cincizeci grav răniți; ceilalți nu s'au putut elibera de sub ruine nici până acumă.

E prea puțin porumbul. Nouile odinațiuni ministeriale n'au deslegat o chestiune: îngrășarea porcilor. Insuficiența de porumb se dovedește tot mai mult, astfel încât trebuie o noriți porcii cari sunt în îngrășare. Se consumă porci abia îngrășați de jumătate, și urmările acestei stări de lucruri se vor răsbuna în primăvară și vară. Ar fi indispensabilă o dispoziție pentru recvirarea porumbului, acumă până când nu este încă prea târziu. Zadarnice sunt ordinațiunile de vânzare, cei cari dispun de o provizie de porumb, nu-l vând cu prețul maximăi. Cei interesați lucrează după putință pentruca să se schimbe dispozițiile ministeriale, cine știe însă nu va fi atunci prea târziu.

Cartea regelui Italiei. În colecția de orduri din Paris, s'a depus zilele trecute un scrin împodobit cu bandă națională italiană. Acest scrin conține un volum în legătură luxoasă în-questo, care poartă titlul: „Corpus nummorum italicorum. Autorul acestui volum este regele Victor Emanuel care după cum se știe se ocupă cu numismatică. Regele Italiei membru al Academiei franceze a făcut cadou acest volum tovarășului de muncă Ernest Babeln, care este păzitorul secției ordurilor.

Patru sute vapoare înghețate în ghețarele mării Nordice. *Allonbladet* din Cristiania are informația că în apropierea Arhangelscului trei vapoare norvegiene ajunse între muntii de gheață nu-și pot urma drumul. Afară de acestea un total de patru sute vase americane, franceze și engleze au fost surprinse de ger în marea ghețoasă, cari toate sunt silite să petreacă iarna acolo. Proprietarii vapoarelor nu vor avea pagube, pentrucă guvernul rusesc restituie toate pagubele pricinuite de o asemenea lernare forțată.

Din cauza gheții vaporul suedez *Sigward* n'a putut debarca transițul de marfă la malurile finlandeze și a fost nevoit să se reîntoarcă la Stockholm. Vaporul a fost încărcat cu *marfă de contrabandă pentru război*, adică: două sute tone nitru norvegian, care după cum se știe servește pentru fabricarea materialului exploziv. Vasul s'a întâlnit în drum cu un *hidroplan german*, la o cotitură, plutind pe apele norvegiene, până când aparatul a dispărut.

Cea mai fină calitate de ZAHĂR DE SALON PENTRU CRĂCIUN cu staniol sau fără staniol, trimis cu poșta sau cu trenul, cu rambursă expediază

GĂBOR MIKLOS, ARAD str. SALACZ depozit de ciocolată și zaharicale. Telefon No. 1059.

Redactor responsabil: Constantia Savu.

POSTA ADMINISTRATIEI.

I. Niculescu, Curticiu. Anunțul trimis numai pe lângă o taxă de 5.40 Coroane se poate publica de 3 ori.

Otiliu G. Balint, Peterdul-unguresc. Am primit 14 cor. în abonament până la 31 Decembrie 1915.

Grigorie Beloviciu, Toplet. Am primit 2.80 cor. în abonament pe Ianuarie 1916.

De vânzare.

Silvoriu prefipt 3 litre cu demi-jon Cor. 12-50.

Rachiu de prune 20% Cor. 130. Hectolitru.

Nuci 10 kg. prin poștă Cor. 16.

Se capătă cu rambursă dela

»PRUNA«

societate pe acții industrială și comercială. Marosillye.

Pr 2560 - 5)

PENTRU „CARTEA DE AURI ROMÂNEASCĂ“

nu uitați să trimiteți redacției „Românului“ orice act, dovadă de vitejie
:: :. săvârșită de eroii noștri. :. ::

PENTRU „ALBUMUL DECORAȚIILOR ROMÂNI“

nu uitați să trimiteți redacției „Românului“ grabnic fotografiile vitejilor noștri și informațiunile necesare (locul nașterii, regimentul, vârsta și faptele răsplătite cu medalia respectivă

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonici și pe garanție de mai multă ani înainte cu ajustări de fier bătut, construite spre a întinde cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de a se apăsa. — Sunt recomandate ca d'osebite CLOPOTELE GAURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe războaie, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu gaură „S“ și au un ton mai intens și mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cel de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 411 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre prăjindarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. —

Prețuri curente ilustrate trimis gratuit.

Radó Gyula

magazin de modă p. femei, Arad.

Mare târg ocazional de Crăciun

Paltoane pentru femei.
Paltonașe moderne.
Paltoane de plisea și
Caracul. — Paltonașe
persiane și sealskin.

Costumuri.
Paltoane pentru fete.
Bunzi.
Garnituri de blănuri.
Talii. — Halaturi.

Prețuri fixe scăzute!

Telefon 238.

Telefon 238.